SVĚTLO / TVAR / ATMOSFÉRA

Základní druhy osvětlení

Světlo určuje kontrast, barvu i atmosféru obrazu. Při pozorování si oddělte směr hlavního světla, jeho tvrdost a odrazy z okolí.

PŘÍMÉ SLUNCE

Jeden výrazný směr světla. Často ostré vržené stíny a zřetelný rozdíl mezi osvětlenou a zastíněnou plochou. Stín přesto není bez světla: může do něj dopadat obloha a odrazy z okolí.

ZATAŽENÁ OBLOHA

Rozptýlené světlo přichází z široké plochy. Hrany stínů bývají měkčí a kontrast nižší. Jemné přechody usnadňují studium lokální barvy a tvaru.

SEVERNÍ OKNO

Světlo bývá v ateliéru poměrně stálé a rozptýlené. Jeho přesná barva se však mění podle oblohy, okolních budov a denní doby.

UMĚLÉ SVĚTLO

Lampu lze umístit a opakovatelně nastavit. Všímejte si její vzdálenosti, velikosti a barvy. Velký zdroj zpravidla vytváří měkčí přechody než malý zdroj ve stejné poloze.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Na začátku malby si vyznačte jednu hlavní rodinu světel a jednu rodinu stínů. Detaily přidávejte až poté, co funguje celkový kontrast.

CVIK / 30 MINUT

Jedno zátiší, dvě světla

Postavte jednoduché zátiší z hrnku a ovoce. Zvolte jednu lampu a pak stejné předměty pozorujte u okna nebo při rozptýleném denním světle.

1

NAČRTNĚTE SILUETU

V obou variantách udělejte stejně velký náčrt. Vyznačte hlavní světlo, vlastní stín a vržený stín.

2

SROVNEJTE HRANY

Které přechody jsou ostré a které měkké? U každého náčrtu označte jednu nejostřejší a jednu nejměkčí hranu.

3

SROVNEJTE ATMOSFÉRU

Vedle náčrtů napište tři slova pro jejich náladu. Rozmyslete, který způsob osvětlení lépe slouží zamýšlenému obrazu.

RYCHLÁ KONTROLA

Před malbou delší studie si místo a směr světla vyfotografujte. Při návratu ke stejné scéně snáz odhalíte, co se změnilo.